

Rrethanat e rastit:

Në shpjegimet e përcjella nga z.D fshati Bogdan është lënë në harresë për sa i takon investimeve në infrastrukturën publike nga qeverisja lokale. Ka mungesë të ujit të pijshëm dhe për ta siguruar banorët e fshatit udhëtojnë në këmbë drejt një fshati tjetër. Ata nuk kërkojnë një rrjet të ri ujësjellësi pasi ai ekziston, por ata kërkojnë që rrjeti ekzistues të shkojë deri në fshatin Bogdan, pasi ata nuk furnizohen dhe nuk e kuptojnë arsyen e mos furnizimit me ujë të pijshëm.

1. Sipas dokumentacionit të depozituar pranë institucionit të Avokatit të Popullit, rezulton se Ujësjellës-Kanalizime Berat-Kuçovë, me shkresën nr. 1451/1, datë 18.09.2020 drejtuar Avokatit të Populli, ka kthyer përgjigje se:

“...jemi në dijeni të shqetësimit që ka zona Frashtan e fshatit Bogdan... problemi i zonës qëndron se largësia prej 2 km midis kësaj zone dhe fshatit Bogdan si dhe lartësia gjeografike mbi depon furnizuese e bëjnë të pamundur furnizimin nga depoja qendrore e fshatit... si pasojë e këtij problemi ”.

2. Më datë 23.09.2020 Bashkia Berat/ Drejtoria e Burimeve Njerëzore dhe Shërbimeve Mbështetëse ka kthyer përgjigje se:

“...bashkëlidhur keni sqarimin e kërkuar për problematikën e zonës Frashtan”, duke bashkëlidhur përgjigjen e Ujësjellës-Kanalizime Berat-Kuçovë.

Baza ligjore:

Aktualisht në Republikën e Shqipërisë kuadri ligjor që disiplinon trajtimin e veçantë të punonjësve që kanë punuar në disa ndërmarrje të industrisë ushtarake, është si më poshtë:

Ligji nr. nr. 9902 datë 17.04.2008 “Për mbrojtjen e konsumatorit”.

Ligji nr. 8849/2001, “Për ratifikimin e protokollit për ujin dhe shëndetin, sipas Konventës të vitit 1992, Për mbrojtjen dhe përdorimin e ujërave ndërkufitarë dhe liqeneve ndërkombëtare”.

Si dhe në nivel european në kuadër të përafrimit të ligjit, Direktiva e Ujit të Pijshëm 98/83/KE datë 03.11.1998.

Vlerësimi i Avokatit të Popullit, konkluzione dhe rekomandime

Problematika që prezantohet në këtë ankesë është tepër e rëndë dhe pavarësisht se jeni në dijeni të shqetësimit të këtyre banorëve të fshatit

Bogdan, ende nuk janë arritur rezultate konkrete në drejtim të garantimit me cilësi të këtij shërbimi publik jetik edhe pse konsumatori është i detyruar të paguajë për këtë shërbim.

Institucioni i Avokatit të Popullit prej kohësh ka pasur një impenjim maksimal në drejtim të garantimit dhe respektimit të të drejtave të konsumatorit, kundrejt operatorëve që ofrojnë shërbime publike në vend dhe aq më tepër në rastin konkret kur lidhet edhe drejtë për së drejti me shëndetin e individëve.

Sa më sipër, dëshirojmë të sjellim në vëmendjen tuaj ushtrimin e detyrave funksionale dhe nevojën për të marrë masa të menjëhershme për realizimin e furnizimit me ujë të pijshëm brenda kushteve higjeno-sanitare për këta banorë, pasi kjo përbën një nevojë emergjente duke pasur parasysh edhe Direktivën e Ujit të Pijshëm 98/83/KE datë 03.11.1998, që ka të bëjë me një kompleks normash që synojnë mbrojtjen e shëndetit të njeriut duke vendosur kritere për shëndetin dhe pastërtinë.

Gjithashtu, e drejta për furnizim me ujë të pijshëm brenda kushteve higjeno-sanitare është përcaktuar edhe në Udhëzuesin e Kombeve të Bashkuara për mbrojtjen e konsumatorit në të cilën citohet se: *“Qeveritë duhet që brenda objektivave dhe synimeve të përcaktuara në Dekadën Ndërkombëtare për furnizimin me ujë të pijshëm dhe për higjienën, të formulojnë, të mbajnë dhe fuqizojnë politikat kombëtare për të përmirësuar furnizimin, shpërndarjen dhe cilësinë e ujit të pijshëm.....”*.

Për më tepër, ligji nr. 8849/2001, *“Për ratifikimin e protokollit për ujin dhe shëndetin, sipas Konventës të vitit 1992, Për mbrojtjen dhe përdorimin e ujërave ndërkufitarë dhe liqeneve ndërkombëtare”*, në nenin 4 të tij citohet se:

1. *Palët do të marrin të gjitha masat përkatëse për të parandaluar, kontrolluar dhe pakësuar sëmundjet e transmetuara nëpërmjet ujit, në kuadrin e sistemeve të administrimit të integruar të ujit me qëllim përdorimin e qëndrueshëm të resurseve ujore, cilësisë së ujit që nuk rrezikon shëndetin publik dhe mbrojtjen e ekosistemeve të ujit.*
2. *Palët në veçanti do të marrin masat përkatëse me qëllim sigurimin të:*
 - (a) *furnizimit adekuat me ujë të pijshëm të shëndetshëm, që nuk përmban mikroorganizma, parazitë dhe substanca, të cilat, në vartësi të numrit apo përqendrimit e tyre, përbejnë një rrezik potencial për shëndetin publik. Kjo do të përfshijë mbrojtjen e burimeve ujore, të cilat janë përdorur si burime për ujë të pijshëm, trajtimin e ujit dhe vendosjen, përmirësimin dhe mirëmbajtjen e sistemeve kolektive;*

(b) sanitet të përshtatshëm, të një standardi që, në mënyrë efikase, mbron shëndetin publik dhe mjedisin....

Pra, të gjitha këto akte ligjore kërkojnë dhe kanë si kusht realizimin e shërbimit që lidhet me ushtrimin e detyrave tuaja funksionale dhe marrjen e masave të menjëhershme për furnizimin me ujë të pijshëm brenda standarteve të kërkuara si një nevojë emergjente duke pasur parasysh kushtet tani edhe të stinës së verës, duke mos cënuar në asnjë rast shëndetin e këtyre qytetarëve.

Gjithashtu, referuar ligjit nr. 9902/2008, “*Për mbrojtjen e konsumatorit*”, konstatohet se të drejtat e konsumatorëve për këtë zonë në drejtim të furnizimit me ujë sipas standardeve të kërkuara janë të cënuara në mënyrë thelbësore.

Kështu, bazuar nenin 4 pika “e” të ligjit të mësipërm, ku ndër të tjera parashikohet se e drejta bazë për konsumatorin është ofrimi i shërbimeve publike, e në rastin konkret furnizimin me ujë të pijshëm.

Në analizë të fakteve të mësipërme, institucioni i Avokatit të Popullit synon që jo vetëm të vërë në lëvizje organet kompetente, por dhe t'i sensibilizojë ato për vetë rëndësinë që ka kjo problematikë, ndaj ne kërkojmë marrjen e veprimeve konkrete për realizimin e furnizimit normal në kushte higjieno-sanitare brenda një kohe sa më të shkurtër, pasi anashkalimi i detyrave tuaja funksionale për të garantuar furnizimin me ujë të pijshëm e cilësinë e domosdoshme të tij, është një shkelje e rëndë administrative që ngarkon me përgjegjësi personat përgjegjës.

Gjithashtu, institucioni i Avokatit të Popullit e konsideron ofrimin e shërbimit publik të furnizimit me ujë të pijshëm si një nevojë thelbësore për individët dhe për rrjedhim një të drejtë elementare për ta poseduar atë lirisht në përputhje me standartet. Ndaj dhe çdo keq menaxhim i këtij shërbimi është një shkelje e drejtpërdrejtë e të drejtave të shtetasve, nuk mund të gjejë tolerance, si dhe nuk i përgjigjet standarteve minimale të një vendi që ka në qendër të vet të drejtat e njeriut, mirëqënien e qytetarëve dhe aspiron të aderojë sa më shpejt në Bashkimin Europian.

Për të gjitha sa më lart, bazuar Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, neni 63/3, në të cilin thuhet se : “*Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur konstaton shkelje të të drejtave dhe lirive nga Administrata publike*”, si dhe në ligjin nr. 8454, datë 04.02.1999 “*Për Avokatin e Popullit*” i ndryshuar, neni 21/b në të cilin thuhet se: “*Avokati i Popullit paraqet rekomandime për marrje masash për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ që ka shkaktuar shkeljen*”,

REKOMANDOJMË:

Marrjen e masave urgjente për furnizimin me ujë të pijshëm brenda kushteve higjeno-sanitare për banorët e fshatit Bogdan, Njësia Administrative Roshnik

Brenda 30 ditësh nga marrja e këtij rekomandimi të njoftohemi për masat apo veprimet e ndërmarra.

Duke ju falenderuar për bashkëpunimin,

KOMISIONERI

Prof. Asoc. Dr. Erjona BANA (CANAJ)